

BAROMETER

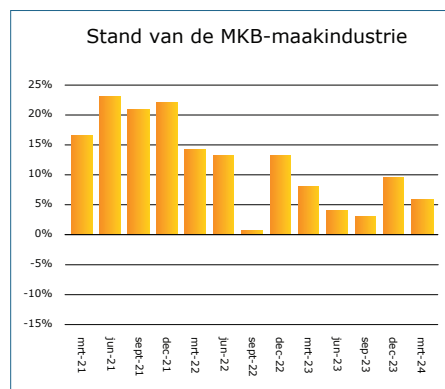
KWARTAALONDERZOEK ONDER LEDEN VAN KONINKLIJKE METAALUNIE
 NAAR DE ECONOMISCHE STAND VAN DE MKB-MAAKINDUSTRIE

UITKOMSTEN ECONOMISCHE BAROMETER MKB-MAAKINDUSTRIE EERSTE KWARTAAL 2024

DRUK OP MARGES

Ondanks de gerealiseerde prijsverhogingen zijn de marges in de MKB-maakindustrie onder druk komen te staan. Het aandeel bedrijven met een beter bedrijfsresultaat is afgenomen, het aandeel bedrijven met een slechter bedrijfsresultaat is toegenomen. Als gevolg hiervan is het aandeel bedrijven dat winst maakt in het eerste kwartaal afgenomen.

De ontwikkeling van de binnenlandse orderpositie van ondernemers uit de MKB-maakindustrie is in het eerste kwartaal van dit jaar licht afgenomen ten opzichte van die in het vierde kwartaal van 2023. De buitenlandse orderpositie is zelfs sterk teruggelopen. Voor de verwachtingen over de orderportefeuille voor het tweede kwartaal zijn ondernemers voor de binnenlandse orderpositie redelijk positief, maar voor de buitenlandse orderpositie duidelijk niet. Dit blijkt uit de nieuwste Koninklijke Metaalunie Economische Barometer met cijfers over het eerste kwartaal van dit jaar.

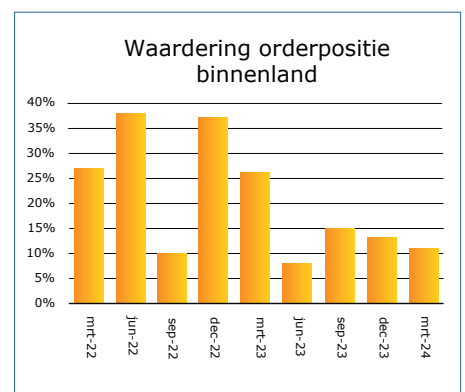

Voor het derde kwartaal op rij zijn er weer iets meer MKB-maakbedrijven met minder eigen personeel in dienst dan een kwartaal ervoor. Het aandeel bedrijven met vacatures is wel weer toegenomen tot de helft van de respondenten. Sectoren die beter presteren dan gemiddeld in de MKB-maakindustrie zijn de onderhouds- en metaalwarenbedrijven. Bedrijven die gemiddeld genomen minder goed presteren zijn de machinebouwers en

verspaners. Deze laatste twee sectoren geven aan ook dit kwartaal een aanmerkelijk slechtere buitenlandse orderpositie te hebben gehad.

Orderpositie binnenland

Terwijl de ontwikkeling van de orderpositie binnenland in het vierde kwartaal van 2023 nog licht positief was, is deze in het eerste kwartaal van 2024 licht negatief. Bij 31% van de bedrijven is de binnenlandse orderpositie afgenomen (was 22%) terwijl deze bij 29% is

toegenomen (was 24%). De metaalwaren-, las- en constructiebedrijven hebben het vaakst een verbeterde orderpositie. Bij met name de verspanende bedrijven en oppervlaktebehandelaars is deze afgenomen (bijna de helft van hen). De waardering van de orderpositie binnenland ligt met per saldo 11% weer iets lager dan het afgelopen halfjaar en ligt daarmee ruim onder het langjarig gemiddelde (16%). 33% van de bedrijven geeft aan tevreden te zijn over de binnenlandse orderpositie, 22% is dat niet.

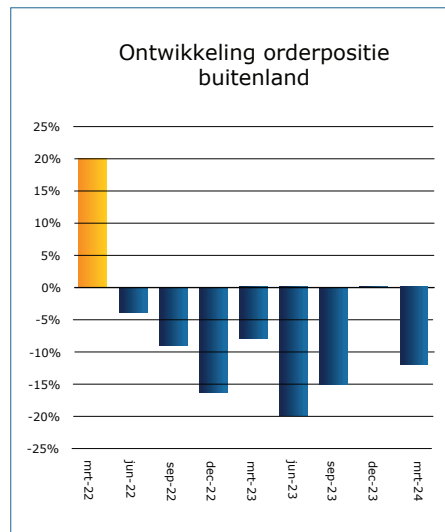
De verwachtingen voor het tweede kwartaal van 2024 zijn wel positiever dan de afgelopen kwartalen. 28% van de respondenten geeft aan een betere orderpositie voor het komende kwartaal te verwachten, terwijl 18% van hen een verslechtering verwacht, per saldo een groei van 10% (was 2%). De oppervlaktebehandelaars zijn het meest positief gestemd over het tweede kwartaal, terwijl de verspaners en machinebouwers per saldo een afname van de orderpositie verwachten.

De gemiddelde orderportefeuille in weken in de MKB-maakindustrie is in het eerste kwartaal met 11 weken nagenoeg gelijk aan die van het vierde kwartaal van 2023. De gemiddelde orderportefeuille in weken is aan het einde van het eerste kwartaal 2024 ruim een week kleiner dan een jaar eerder.

Orderpositie buitenland

Van de MKB-maakbedrijven heeft 44% dit kwartaal aan export gedaan. 11% van de exporterende bedrijven exporteert tot 10% van hun omzet. De overige 33% van deze ondernemers exporteert gemiddeld 37% van hun omzet.

De laatste keer dat meer dan een derde van de bedrijven aangaf dat hun orderpositie buitenland was toegenomen, is alweer twee jaar geleden. Sinds die tijd zijn de bedrijven met

een afgenomen orderpositie in de meerderheid of op z'n best hielden de positieve en negatieve reacties elkaar in evenwicht. Ook in het eerste kwartaal 2024 geven meer bedrijven aan een slechtere orderpositie buitenland te hebben (33%) dan zij een betere orderpositie hebben (20%).

De grootste terugloop van de buitenlandse orderpositie betreft de verspaners en de machinebouwers. Bij deze sectoren geeft 46% respectievelijk 33% aan een slechtere orderpositie te hebben dan een kwartaal eerder. De metaalwarenbedrijven daarentegen zijn overwegend positief.

Het aandeel ondernemers dat de huidige exportpositie positief beoordeelt, is nagenoeg gelijk aan het aandeel dat de exportpositie als negatief beoordeelt. De verwachting voor de orderpositie buitenland voor het komende kwartaal is vrijwel gelijk aan die van een kwartaal eerder. 18% verwacht een verbetering, terwijl 20% een afname verwacht.

Prijzen

In het eerste kwartaal van 2024 heeft 36% van de respondenten de verkoopprijs verhoogd,

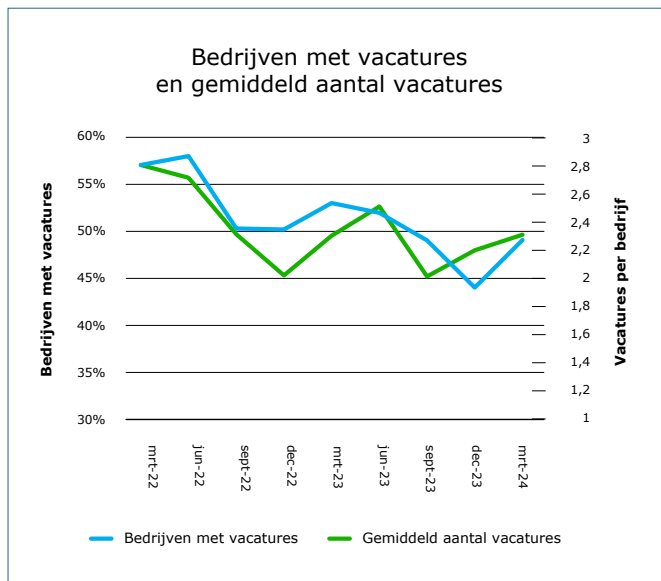
terwijl 11% de prijzen juist heeft verlaagd. Onder de verspanende bedrijven zijn de meeste respondenten die aangeven de verkoopprijs te hebben verlaagd, namelijk een op de vijf!

Personeel

Bij de bedrijven die meewerkten aan deze Economische Barometer werken gemiddeld 19 medewerkers, 90% van hen met een vaste aanstelling en ongeveer 10% met een flexibel contract. Voor de gehele MKB-maakindustrie geldt dat er op dit moment bij 14% van de bedrijven minder vast personeel werkt dan een kwartaal eerder, bij driekwart net zo veel en bij 11% werken er meer werknemers met een vast contract. De afgelopen drie kwartalen waren net iets meer bedrijven met krimp dan groei van het vaste personeel. Wat dit kwartaal opvalt is de afname van vast personeel bij de las- en constructiebedrijven. Circa 30% van deze bedrijven geeft aan minder vast personeel te hebben dan een kwartaal geleden, terwijl ongeveer 10% meer vast personeel in dienst heeft. Aan de hand van de Economische Barometer is niet na te gaan of deze mensen mogelijk bij andere sectoren in de MKB-maakindustrie werkzaam zijn of dat ze elders zijn gaan werken. Het kan natuurlijk ook om pensionering gaan. Het aantal flexibele krachten is binnen de gehele MKB-maakindustrie nagenoeg gelijk gebleven.

Vacatures

Na enkele kwartalen van geleidelijke afname van het aandeel bedrijven met vacatures, is dat in het eerste kwartaal van dit jaar weer toegenomen. Eind 2023 had 44% van de bedrijven tenminste één vacature uitstaan, nu is dat weer bij de helft van de bedrijven. Het gemiddeld aantal vacatures per bedrijf schommelt al geruime tijd tussen de 2,0 en 2,5. Afgezet tegen

voorspellen de grootste problemen met het invullen van de openstaande vacatures; zij verwachten nog niet de helft van het aantal uitstaande vacatures te kunnen invullen.

Winstgevendheid

Het aantal bedrijven dat aangeeft winst te maken, ligt in het eerste kwartaal van 2024 lager dan in de drie voorliggende kwartalen. Eind

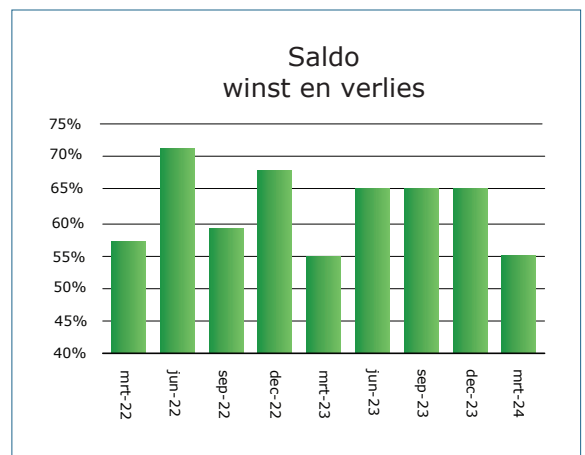
resultaat toe. Nu is dat bij maar 21% van de bedrijven. Onder de verspaners en de oppervlaktebehandelaars zijn relatief veel bedrijven waarbij het bedrijfsresultaat is afgenomen.

Ook de vraag hoe de ondernemer het bedrijfsresultaat waardeert, wordt minder positief beantwoord dan een kwartaal eerder. Nu waardeert per saldo 28% van de ondernemers het bedrijfsresultaat positief, eind 2023 was dit nog 45%. Voor het tweede kwartaal van dit jaar zijn de verwachtingen over het bedrijfsresultaat iets positiever. 27% van de respondenten verwacht een verbetering, terwijl 17% een verdere verslechtering verwacht.

alle medewerkers hebben de MKB-maakbedrijven gemiddeld voor 6% van het totale personeelsbestand aan vacatures openstaan. De verspanende bedrijven, de sector met de minst positieve reacties op de Economische Barometer, heeft de meeste vacatures openstaan (70% van de bedrijven).

Eind 2023 verwachtten de respondenten bijna 80% van de vacatures binnen een halfjaar in te vullen. In het eerste kwartaal van 2024 is dit weer afgenomen tot 73%. De verspaners

2023 maakte bijna driekwart van de bedrijven winst. Een kwartaal verder en dit aandeel is afgenomen tot twee derde deel van de bedrijven. 11% van de bedrijven geeft aan verlies te maken, terwijl de overige 23% break-even draait. Ook de ontwikkeling van het bedrijfsresultaat is ten opzichte van het vierde kwartaal 2023 per saldo afgenomen. In het vierde kwartaal nam bij 31% van de bedrijven het bedrijfs-

10 BREAKING NEWS

Deel jouw product met trots met de leden van Koninklijke Metaalunie!

Neem contact met ons op via productnieuws@metaalplustechiek.nl en ontdek hoe jouw nieuws in dit magazine een plek kan krijgen op onze Breaking News-pagina.